

Załącznik do uchwały Nr XII/158/2019
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 17 grudnia 2019 r.

**Prezydent Miasta
Stargard**

**MIEJSKI PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA
STARGARD NA LATA 2020-2022**

SPIS TREŚCI	Str.
1. Wprowadzenie	3
1.1. Podstawy prawne opracowania programu	4
1.2. Wyjaśnienie skrótów i wyrażeń	6
1.3. Adresaci programu	8
2. Charakterystyka społeczno-demograficzna miasta Stargard	8
3. Diagnoza rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie	9
4. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny	14
5. Część programowa	17
5.1. Cel główny	17
5.2. Cele szczegółowe	18
5.3. Zasoby instytucjonalne	21
5.4. Realizacja Programu	22
5.5. Zakładane efekty realizacji Programu	22
5.6. Finansowanie Programu	22
5.7. Monitoring Programu	22

1. Wprowadzenie.

Szczególna rola rodziny polega na tym, że jest ona naturalnym i niezastąpionym środowiskiem narodzin i rozwoju człowieka, w niej zarówno dziecko, jak i osoba dorosła zaspokajają swoje potrzeby.

Rodzina jako instytucja społeczna pozostaje w kręgu ciągłego zainteresowania socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz przedstawicieli innych dziedzin nauki i praktyki. A. Comte, którego definicja rodziny jest jedną z częściej przytaczanych, określa ją jako podstawową grupę społeczną, na której opiera się społeczeństwo.

Jedną z najistotniejszych funkcji rodziny jest wychowanie dzieci. We współczesnych rodzinach coraz częściej obserwuje się trudności z prawidłową realizacją zadań wychowawczych. Niesie to za sobą szereg zagrożeń dla dobrego rozwoju i wchodzenia w dorosłe życie dzieci w nich wychowywanych. Dlatego też podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na podstawie Uchwały Nr XIII/163/2011 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniającej uchwałę w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim.

Głównym celem Programu jest skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Miasta Stargard powstał w celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów, z jakimi borykają się rodziny. Podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programach na lata 2014–2016 oraz na lata 2017-2019.

Ponadto Program określa działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne skierowane do wszystkich rodzin w mieście.

Realizacja niniejszego Programu daje możliwość ograniczenia zjawisk patologii społecznych wśród rodzin, podejmowania szeregu działań profilaktycznych i edukacyjnych, rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną.

1.1. Podstawy prawne opracowania programu.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Miasta Stargard został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.).

Zgodnie z powyższą ustawą (art.176) samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej po dniu 31 grudnia 2011 r. odpowiednio:
 - a) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
 - b) 30 % w drugim roku pobytu dziecka,
 - c) 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Opracowanie i wdrażanie przedmiotowego programu są spójne z innymi przepisami prawnymi, w szczególności z:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- 2) Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,

- 3) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.),
- 4) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
- 5) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- 6) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020 (Uchwała Nr XXXV/405/2013 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 17 grudnia 2013 r.),
- 7) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Stargardzkim na lata 2016-2020 (Uchwała Nr XIX/236/16 Rady Powiatu Stargardzkiego z dnia 7 września 2016 r.),
- 8) Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 (Uchwała Nr XXXIII/436/18 Rady Powiatu Stargardzkiego z dnia 7 lutego 2018 r.),
- 9) Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 (Uchwała Nr XXXVIII/517/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 września 2014 r.),
- 10) ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.),
- 11) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- 12) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852),
- 13) ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473),
- 14) ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.),
- 15) ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.),
- 16) ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.),
- 17) ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- 18) ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
- 19) ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.),
- 20) ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.),
- 21) ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 217 z późn. zm.),
- 22) ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.),
- 23) Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 z późn. zm.).

1.2. Wyjaśnienie skrótów i wyrażeń.

Rodzina wspierająca – to taka, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- a) opiece i wychowaniu,
- b) prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- c) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Rodzina dysfunkcyjna (dysfunkcjonalna) – to taka, która nie spełnia swoich funkcji. Poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację, nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i pełnego funkcjonowania.

System pieczy zastępczej – to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Rodzina zastępcza – to rodzina, która tymczasowo bądź na stałe opiekuje się i wychowuje dzieci osierocone lub którym rodzice nie są w stanie zapewnić opieki i wychowania. Rodzina ta pełni funkcję rodziców zastępczych bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze dzielimy na:

- a) *spokrewnione* – tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- b) *niezawodowe* – tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- c) *zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne* – tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Asystent rodziny – to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny przez pewien czas, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła ona pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Rodzinny dom dziecka – ośrodek wychowawczy dla osieroconych lub pozbawionych opieki rodzicielskiej dzieci oraz młodzieży do 18. roku życia, który jest zorganizowany w naturalnych rodzinach zastępczych, w przystosowanych domach rodzinnych.

Centrum integracji społecznej – podmiot ekonomii społecznej; instytucja edukacyjna, której zadanie polega na reintegracji społeczno – zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie, nie będących w stanie funkcjonować na otwartym rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne – forma aktywizacji bezrobotnych wprowadzona nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (weszła w życie 1 listopada 2005 roku).

Placówki wsparcia dziennego – są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w trzech formach:

- opiekuńczej,
- pracy podwórkowej,
- specjalistycznej.

Placówki prowadzone w formie opiekuńczej mają na celu wsparcie rodziców w zapewnieniu opieki nad dziećmi i mogą służyć wsparciu działań edukacyjnych.

Idea pracy podwórkowej prowadzonej z dziećmi polega na kierowaniu działań animacyjnych, socjoterapeutycznych, edukacyjnych czy sportowych do dzieci spędzających swój wolny czas na osiedlowych podwórkach. Celem placówki prowadzonej w tej formie jest streetworking, czyli udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży, które przebywają na placach i podwórkach.

Placówka prowadzona w formie specjalistycznej ma za zadanie wspierać dzieci w ich rozwoju fizycznym, psychologicznym oraz wspomagać dziecko i rodzinę w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych.

1.3. Adresaci programu.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania jak i decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Adresatami Programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie miasta Stargard, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, a także rodziny, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

2. Charakterystyka społeczno-demograficzna miasta Stargard.

Według danych GUS na dzień 31 grudnia 2018 r. w Stargardzie zamieszkiwało 68.069 osób (w 2017 roku - 68.318 osób i w 2016 roku – 65.640). Natomiast w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2018 r. zameldowanych na pobyt stały było 62.986 osób.

W poniższej tabeli zostały uwzględnione informacje przekazane przez Urząd Miejski w Stargardzie.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców według wieku.

LICZBA LUDNOŚCI	2016	2017	2018
Ogółem	64.249	63.530	62.974
Wiek do lat 18	11.296	11.251	11.231
Wiek powyżej 18 lat do 64 roku życia	42.621	41.353	40.212
Wiek powyżej 65 roku życia	10.332	10.926	11.531

Opracowano w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Stargardzie.

Liczba ludności Stargardu w 2018 r. w stosunku do 2017 r. zmniejszyła się o 556 osób.

Jak wynika z powyższej tabeli, w analogicznym okresie, osób w wieku do 18 lat było mniej o 20 osób, w wieku powyżej 18 lat do 64. roku życia było mniej o 1.141, a osób w wieku powyżej 65 roku życia było więcej o 605 osób.

Analiza powyższych danych wskazuje, że systematycznie zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, a zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Natomiast w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni lat 2016-2018 występuje zdecydowany wzrost liczby o 1.199 osób, co oznacza, że społeczeństwo naszego miasta starzeje się.

Tabela nr 2. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Osoby bezrobotne	2016	2017	2018
Ogółem	1954	1599	1445
w tym:			
Osoby bezrobotne długotrwale	936	778	694
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	407	236	221

Opracowano w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy w Stargardzie.

Bezrobocie nie tylko jest problemem społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. Szczególnie długotrwale bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia zarówno samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny.

W 2018 roku wskaźnik bezrobocia wynosił 3,7 %, w 2017 r. – 3,8%, w 2016 r. – 4,6%. Zatem obserwuje się na przestrzeni lat 2016-2018 spadek bezrobocia w mieście Stargard.

Z analizy danych wynika, że w kolejnych latach liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych systematycznie zmniejszała się, jak również sukcesywnie malała liczba osób w wieku produkcyjnym.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych w 2018 r. stanowiła 48,03 % (w 2017 r. - 48,66 %, i w 2016 r. – 47,90%), natomiast osoby bezrobotne z prawem do zasiłku stanowiły 15,29 % (w 2016 r. – 20,83 %).

3. Diagnoza rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Według definicji wskazanej w art. 6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

18 % klientów, którzy korzystają z pomocy społecznej, to rodziny z problemem funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Z informacji zebranych przez pracowników pomocy społecznej, Policji, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz rodziny wynika, że stargardzkie rodziny najczęściej dotyka problem uzależnienia od alkoholu. Jednocześnie, częściej niż w latach ubiegłych, w rodzinach pojawiają się także uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych. Problem uzależnienia dotyka rodzin i osób o różnym statusie materialnym.

Dzieci z rodziny z problemem alkoholowym doświadczają wielu traumatycznych przeżyć. W rodzinie alkoholowej zdarza się, że środki finansowe nie zawsze są przeznaczone na zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. W rodzinie dominuje atmosfera niepokoju, napięcia, niepewności i lęku. Dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem często przedwcześnie wchodzi w rolę dorosłych. Często doświadczenie życia w rodzinie z problemem alkoholowym pozostawia w nich piętno na całe życie.

Patologiczne realizowanie funkcji opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach z problemem alkoholowym jest jedną z najczęstszych przyczyn pozbawiania lub ograniczania władzy rodzicielskiej oraz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Punktem wyjścia do określenia celów kolejnego Miejskiego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie oraz danych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard na lata 2014-2020.

Tabela nr 3. Karta diagnostyczna.

	2016	2017	2018
Liczba mieszkańców Stargardu	64.249	63.530	62.974
Liczba osób bezrobotnych	1.954	1.599	1.445
Osoby wykonujące prace społecznie użyteczne	97	82	30
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	2.304	1.923	1.885
Liczba pracowników socjalnych	39	38	37
Liczba rodzin, na rzecz których świadczona była praca socjalna	2.052	1.284	1.287
Liczba zawartych kontraktów	1.011	813	505
Liczba udzielonych porad specjalistycznych:			
-prawnych,	1.524	1.315	1.230
-socjalnych,	1.048	1.284	1.287
-psychologicznych	1.821	1.723	1.492
Liczba osób objętych terapią:			
- dorosłych,	96	102	88
- dzieci	119	120	98
Liczba rodzin pobierających:			
- zasiłek rodzinny,	4.583	4.382	4.294
- świadczenie wychowawcze,	4.172	4.516	4.241
- świadczenie „Dobry start”	-	-	5.203
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	641	599	537
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	1.622	1.453	1.453
Liczba dzieci/młodzieży w wieku do 18 roku życia	11.296	11.251	11.231
Liczba uczniów otrzymujących stypendia i zasilki szkolne	855	679	468
Liczba dzieci/młodzieży pozostających w pieczy zastępczej	243	234	226

Tabela nr 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

	2016	2017	2018
Rodziny ogółem	2.304	1.923	1.885
• o liczbie osób:			
1	1.449	1.227	1.182
2	336	300	232
3	239	177	212
4	159	121	153
5	72	61	67
6 i więcej	49	37	39
w tym rodzin z dziećmi	697	551	562

Grupa rodzin o liczbie 3, 4, 5 oraz 6 i więcej osób w rodzinie zmalała w 2017 roku w stosunku do 2016 roku, a na przestrzeni lat 2017-2018 wykazuje tendencję wzrostową. Natomiast liczba rodzin z dziećmi zmniejszyła się w 2017 roku w stosunku do 2016 roku, a w latach 2017-2018 utrzymywała się na podobnym poziomie.

Tabela nr 5. Powody przyznania pomocy społecznej.

	2016	2017	2018
Rodziny ogółem, w tym:	2.304	1.923	1.885
Ubóstwo	1.337	1.124	958
Sieroctwo	0	1	2
Bezdomność	180	164	153
Potrzeba ochrony macierzyństwa	82	57	47
Bezrobocie	712	529	418
Niepełnosprawność	731	740	704
Długotrwała lub ciężka choroba	956	934	860
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	351	302	340
• rodziny niepełne	275	207	171
• wielodzietne	67	51	59
Przemoc w rodzinie	23	20	17
Alkoholizm	121	93	77
Narkomania	14	15	5
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	20	26	24
Zdarzenia losowe	8	4	2
Sytuacje kryzysowe	8	0	6

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (próg dochodowy poniżej 528 zł na osobę w rodzinie), a w następnej kolejności: długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Jednakże na przełomie lat 2016-2018 obserwuje się znaczny spadek liczby osób korzystających z ww. powodów z pomocy społecznej. Fakt ten może wynikać z sytuacji panującej na rynku pracy oraz polepszającej się sytuacji materialnej klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podyktowanej licznymi formami wsparcia oferowanego rodzinom m.in.: świadczenia wychowawczego, świadczenia „Dobry start” i świadczenia „Za życiem”.

Pierwszym rokiem, w którym ze środków własnych Miasta poniesiono 10% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej był rok 2012. Zatem już w 2015 r. za dzieci umieszczone w 2012 r. – poniesiono 50% wydatków na opiekę i wychowanie.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz poniesione koszty.

Tabela nr 6. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

	2016	2017	2018
Liczba rodzin	177	160	163
Liczba przebywających dzieci, w tym:	243	234	226
• w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	50	52	46
• w rodzinach zastępczych	193	182	180
Dzieci adoptowane	2	1	3
Dzieci, które powróciły do rodziny	12	15	8
Oплата gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym:	127	127	139
• w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	32	37	32
- koszt	434.409,84	392.988,69	503.827,45
• w rodzinach zastępczych	95	102	107
- koszt	300.989,27	467.853,88	541.274,06

W 2018 r. koszt wydatków za dzieci znacząco wzrósł z uwagi na fakt, że za pobyt części z nich współfinansowane były koszty w 50 % (trzeci i kolejny rok pobytu dziecka w pieczy zastępczej). W roku tym w pieczy zastępczej przebywało 226 dzieci, z czego opłatę za pobyt w pieczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wniósł jedynie za 139 dzieci. Różnica w liczbie wynikała z tego, że niektóre z nich były umieszczone w pieczy przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt i wychowanie dzieci.

Z analizy danych zawartych w ww. tabeli wynika, iż w 2018 r. tut. Ośrodek poniósł odpłatność za 61,5% ogółu dzieci przebywających w pieczy zastępczej i odpowiednio w 2017 roku – 54,3%, w 2016 roku – 52,3%).

Tabela nr 7. Rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny.

	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny	4	3	3
Liczba rodzin, w tym objętych wsparciem:	55	45	42
• do 3 miesięcy	6	5	5
• powyżej 3 m-ca do 12 miesięcy	19	16	18
• powyżej 1 roku	30	24	19
Zakończona współpraca z rodzinami, w tym z powodu:	26	21	16
• osiągnięcia celów	18	11	8
• braku efektów	2	1	7
• zaprzestania współpracy			
przez rodziny, w tym:	6	9	1
- kontynuowanie monitoringu	17	11	8
Przeciętny czas pracy z rodziną w miesiącach	16	19	19

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych czy wsparcie asystentów rodziny.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem powolnym, złożonym i długotrwałym. Wynika to z występowania w tych rodzinach problemów sprzężonych, tj. niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, niskie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu posiadanymi zasobami pieniężnymi, uzależnienia, brak prawidłowych wzorców, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne, opór przed zmianą itp. Satysfakcjonujące i wymierne jej efekty w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na oferowane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Członkowie rodzin objętych asystenturą w znacznej mierze wykazują zaburzenia psychiczne, w szczególności niepełnosprawność intelektualną, co wpływa na odroczenie w czasie efektu pracy asystentów.

Coraz częściej znaczącym problemem współistniejącym w tych rodzinach jest nadużywanie przez rodziców lub jednego z nich alkoholu bądź innych środków odurzających, co skutkuje brakiem efektywności w podejmowanych działaniach przez asystentów rodzin. Z danych Ośrodka wynika, że w 2018 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 27 rodzin, w których występowały problemy związane z niepełnosprawnością intelektualną oraz uzależnieniami, co stanowiło 64,3% ogółu rodzin objętych powyższym wsparciem (w 2017 r. – 20 rodzin, tj. 44,5%, w 2016 r. – 26 rodzin, tj. 47,3%).

Według danych zawartych w ww. tabeli w 2018 roku z powyższych powodów aż w 7 rodzinach współpraca z asystentem rodziny została zakończona z powodu braku efektów pomimo ciągłego motywowania przez asystenta do zmiany dotychczasowego stylu życia m.in. poprzez podjęcie terapii odwykowej.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodzin oraz biorąc pod uwagę złożoność występujących w nich problemów, rodziny objęte wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie mają możliwość korzystania w sytuacjach tego wymagających m.in. z następujących form pomocy realizowanych przez pracowników MOPS:

- pomoc społeczna:
 - świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe),
 - świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, ubranie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, udział w programach z zakresu integracji społecznej, pomoc w udzielaniu ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny),
- wykonywanie prac społecznie użytecznych,
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego),
- poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne),
- „Szkoła dla Rodziców”,
- pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie),

- świadczenie wychowawcze,
- świadczenie „Za życiem”,
- świadczenie „Dobry start”),
- fundusz alimentacyjny,
- stypendia i zasiłki szkolne,
- dodatki mieszkaniowe i energetyczne.

Część ww. zadań, np. zagadnienia uzależnień, przemocy, pomocy psychologicznej jest realizowana poprzez interdyscyplinarną współpracę stargardzkich instytucji i organizacji społecznych działających w danym obszarze, m.in. szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, Policję, Straż Miejską, kuratorów sądowych, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe.

Ponadto w Stargardzie realizowane są interdyscyplinarne programy, których celem jest wsparcie dziecka i rodziny, służące zapobieganiu sytuacjom kryzysowym:

- Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”,
- Pomoc w udzielaniu ulg w spłacaniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną,
- Program „Potrzebny Dom”,
- Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.

Praca interdyscyplinarna osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodziną na terenie Stargardu spełnia wymogi ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczące funkcjonowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto w oparciu o ww. programy realizowane są również działania profilaktyczne o charakterze zapobiegającym powstawaniu trudnych sytuacji życiowych.

4. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny.

Na terenie Miasta Stargard w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną są zaangażowani specjaliści z różnych dziedzin oraz instytucje i organizacje zajmujące się pracą na rzecz rodzin, jak i pełniące funkcję wspierającą.

W celu opracowania Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dokonano ponownie analizy SWOT Programu, który realizowany i wdrażany był w latach 2017-2019 przez Miasto Stargard.

Szczegóły analizy przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• obowiązujące akty prawne, strategie i programy, np. dotyczące: rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, tj.: Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, „Szkoła dla Rodziców”, programy edukacyjne i terapeutyczne dla ofiar i sprawców przemocy, szczepienia, przeciwdziałanie eksmisjom, • dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej, • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, • współpraca instytucji działających na rzecz rodziny np. Szkolne Grupy Konsultacyjne, Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • szeroka oferta wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego kierowanego do rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe (np. z powodu problemów wychowawczych, przemocy, uzależnień), • kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz dziecka i rodziny, • bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych, • oferta programowa MDK, SCK, OSiR i klubów sportowych skierowana do dzieci i młodzieży, • dobre zaplecze edukacyjne i sportowe, • ulgi w opłatach za pobyt dzieci w żłobkach i przedszkolach prowadzonych przez Miasto,	• mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • niska świadomość w pełnieniu ról opiekuńczo- wychowawczych i niechęć do udziału w zajęciach „Szkoły Dla Rodziców” i innych programów na rzecz dziecka i rodziny, • zjawisko marginalizacji społecznej w szczególności dzieci i młodzieży, która wynika z wielu problemów społecznych, dotyczących ich rodziny m.in. alkoholizmu, niepełnosprawności i występujących w nich zaburzeń psychicznych, • niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej, • niski poziom aktywności klientów korzystających z różnych świadczeń pomocy społecznej w zakresie podejmowania aktywności zawodowej, • brak rodzin wspierających,

• ulgi dla rodzin wielodzietnych- Stargardzka Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Dużej Rodziny, Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, • dotacje dla niepublicznych żłobków i przedszkoli oraz klubów dziecięcych, • dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych rodzinom, • zabezpieczenie w budżecie miasta niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą, • wspieranie rodzin przez asystenta rodziny, • mieszkania wspomagane dla osób opuszczających system pieczy zastępczej wraz z możliwością otrzymania dodatku mieszkaniowego i obniżki czynszu, • możliwość przydziału przez Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego lokalu mieszkaniowego dla rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej lub są zagrożone umieszczeniem w niej z powodu trudnych warunków mieszkaniowych, • świadczenie wychowawcze, świadczenie „Dobry start”, świadczenie „Za życiem”, • działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego, • dobra sytuacja na rynku pracy,	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej, • wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, • możliwości zawierania partnerstw i realizacja lokalnych inicjatyw, • możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację programów w ramach ogłaszanych konkursów, • rozwój wolontariatu, • współpraca rodzin dysfunkcyjnych z rodzinami wspierającymi oraz asystentem rodziny,	• występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych, • osłabianie funkcji opiekuńczej rodziny, • syndrom „dziedziczenia biedy”, • rozszerzenie zjawisk patologicznych, np. agresja, przemoc, wandalizm, uzależnienia, • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • uzależnienie świadczeniobiorców pomocy społecznej od otrzymywanej pomocy, • przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na instytucje,

• wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dziecka i rodziny, • aktywny udział rodzin w działających na terenie miasta grupach wsparcia, • nowa forma pracy z rodziną dysfunkcyjną, współpraca z terapeutą zajęciowym (dotyczy rodzin z zaburzeniami psychicznymi),	• brak świadomości na temat grożących dziecku niebezpieczeństw, • brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem przez nie wolnego czasu, • brak kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, • brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych, • skomplikowane i niespójne przepisy prawa, biurokratyzacja, • cedowanie nowych zadań na samorządy gminne bez zapewnienia środków na realizację, • niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz pomoc społeczną, • brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin.
--	--

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników MOPS w Stargardzie i opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocą rodzinie.

Podsumowując powyższą analizę można stwierdzić, że dominują zarówno mocne, jak i słabe strony związane z pomocą dziecku i rodzinie. Wiele jest również zagrożeń. Korzystając z szans można wiele zmienić w tej dziedzinie. Niewątpliwie jedną z możliwości byłoby powoływanie rodzin wspierających. Jednakże na przełomie lat 2016-2018 pomimo prowadzonych przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin rozeznań w środowisku, nie udało się wyłonić osób z bezpośredniego otoczenia dziecka, które miałyby odpowiednie predyspozycje wychowawcze.

Cały Program opiera się na ścisłej współpracy i współdziałaniu służb z osobami, rodzinami dla których został stworzony. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić podstawę do skutecznych działań. Jednak nieprzewidywalność zachowania adresatów Programu może całkowicie zmienić prognozy. Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji Programu.

5. Część programowa.

5.1 Cel główny.

Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

5.2 Cele szczegółowe.

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
1. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Tabela nr 9.

Cel szczegółowy 1: Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik /Miernik	Czas realizacji
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Szkoła dla Rodziców)	Liczba osób.	2020-2022 wg potrzeb
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Placówki opiekuńcze i wychowawcze (żłobki i kluby dziecięce, przedszkola)	Liczba dzieci.	2020-2022
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zajęcia prowadzone w ramach projektów)	Liczba rodzin/dzieci uczestniczących w zajęciach.	2020-2022 wg potrzeb
		Placówki kulturalno-oświatowo-sportowe (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, OSiR, kluby sportowe)	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych.	2020-2022
		- Szkoły (zajęcia prowadzone w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”) - Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach „Promyk”. Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty.	2020-2022 W okresie IX-VI 2020-2022 wg potrzeb
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.	Urząd Miejski, miejskie spółki oraz jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne	Liczba rodzajów ulg.	2020-2022
4.	Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin/dzieci.	2020-2022
5.	Wspieranie finansowe kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin/dzieci.	2020-2022

6.	Wspieranie finansowe zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie realizacji szczegółowych warunków realizacji Rządowego Programu „Dobry start”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin/dzieci.	2020-2022
----	--	---	-----------------------	-----------

Tabela nr 10.

Cel szczegółowy 2: Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik	Czas realizacji
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomagane (prace społecznie użyteczne, Centrum Integracji Społecznej).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego. Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomagane. Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych.	2020-2022
		Organizacje pozarządowe (np. Centrum Socjalne Caritas)	Liczba świadczeniobiorców.	2020-2022
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół ds. przemocy i pomocy psychologiczno-terapeutycznej)	Liczba osób dorosłych objętych terapią. Liczba dzieci objętych terapią. Liczba porad: - psychologicznych - prawnych - socjalnych.	2020-2022
		Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Liczba osób objętych terapią.	2020-2022
		Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem.	2020-2022
		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy.	2020-2022

3.	Zapewnienie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.	Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.	2020-2022 wg potrzeb
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczb rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. Liczba rodzin wspierających. Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej.	2020-2022 wg potrzeb
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych monitoringiem.	2020-2022
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieska Karta.	2020-2022
		Szkolne Grupy Konsultacyjne działające w ramach Programu „Szkoła Rodzina, Środowisko”	Liczba rodzin objętych pracą Grup.	2020-2022 w okresie IX-VI
7.	Prowadzenie projektów/programów dotyczących aktywizacji społecznej dla rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodziców biorących udział w programach/projektach.	2020-2022 wg potrzeb
8.	Prowadzenie programów/projektów dla dzieci z udziałem rodziców m.in. z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek itp.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci biorących udział w programach/projektach.	2020-2022 wg potrzeb
9.	Organizacja obozów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem przemocy oraz dla osób dorosłych	- Urząd Miejski, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci i rodziców uczestniczących w obozie.	2020-2022 VII-VIII

Tabela nr 11.

Cel szczegółowy 3: Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/ Miernik	Czas realizacji
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną.	2020-2022

2.	Udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów.	2020-2022
3.	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczania dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc: • socjalna • specjalistyczne poradnictwo • dostęp do mieszkań komunalnych.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny. Liczba dzieci, które zostały adoptowane.	2020-2022

5.3 Zasoby instytucjonalne.

Cele i zadania Programu Wspierania Rodziny powinny być realizowane przez instytucje o zasięgu gminnym i powiatowym, do których zadań należy praca z rodziną i dzieckiem oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Miasta Stargard.

Podmioty oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi na terenie Stargardu to w szczególności:

- Urząd Miejski,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Sąd Rejonowy,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Młodzieżowy Dom Kultury,
- Stargardzkie Centrum Kultury,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- kluby sportowe,
- szkoły podstawowe,
- szkoły ponadpodstawowe,
- przedszkola i żłobki,
- organizacje pozarządowe,
- placówki prowadzące działalność leczniczą,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki wsparcia dziennego.

5.4 Realizacja Programu.

Koordynowanie, organizowanie i inicjowanie działań w ramach Programu, należy do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie Miasta. Ich współdziałanie oraz profesjonalne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku rodzinnym.

5.5 Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania zadań określonym w Miejskim Programie Wspierania Rodziny na lata 2020 –2022 dla Miasta Stargard są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także mogą być środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa, dotacji unijnych oraz środki organizacji pozarządowych.

5.6 Zakładane efekty realizacji Programu.

Dzięki współpracy instytucji i organizacji zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie:

- rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia,
- reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do naturalnego środowiska,
- realizacja działań o charakterze środowiskowym, zwłaszcza w zakresie spędzania wolnego czasu.

5.7 Monitoring Programu.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022 dla Miasta Stargard jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami rodziny. Stanowi on dokument wyznaczający cele i zadania, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań.

Monitoring realizacji Programu będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania, zgodnie z przyjętymi celami. Informacje z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb będą zawierane w kompleksowej informacji z działalności MOPS za dany rok.